

L'esvoranc polític del Carmel

Pintada al barri del Carmel en al·lusió a l'acusació que el president Maragall va fer al govern anterior de cobrar comissions en la contractació de l'obra pública.

Depèn com es miri, la crisi per l'esfondrament al barri del Carmel, a Barcelona, ara que ha passat un any, va tenir una factura política relativament baixa per a l'executiu català, tot i haver resultat una de les crisis polítiques més greus que ha hagut d'afrontar l'atrafegat tripartit. Els costos polítics directes no van anar més enllà de les dimissions d'un parell de càrrecs politicotècnics, sense arribar a la dimissió de cap conseller, com sí que va passar en el cas de l'altra gran crisi, la batejada com a cas Carod, que va acabar amb la sortida del dirigent republicà del Govern català.

En tot cas, a diferència de la primera crisi, que va ser d'una forta intensitat política i mediàtica, la del Carmel ha tingut unes repercussions més profundes en la societat. Si el cas Carod va generar una crisi de confiança entre els socis del reestrenat tripartit, la del Carmel va obrir un profund esvoranc en la confiança entre els ciutadans i les administracions. El fantasma de les irregularitats en les adjudicacions de les obres públiques —la corrupció en l'oasi

Ara fa un any, l'esfondrament al barri barceloní del Carmel va obrir també un esvoranc polític que per a alguns va significar el trencament de l'oasi català. En tot cas, estengué la sospita sobre la corrupció en la contractació de l'obra pública i el finançament dels partits.

català— ha provocat un cop fort en la ja deteriorada imatge pública de la classe política. Per tant, des del punt de vista de la ciutadania, la crisi del Carmel ha

esdevingut una de les més greus, ja que afectà directament una de les funcions bàsiques de l'administració, la de la seguretat i integritat dels ciutadans. La mala gestió de l'obra pública —com va concloure la mateixa comissió d'investigació del cas, que va posar en marxa el Parlament de Catalunya— va perjudicar directament els ciutadans i va posar en dubte la credibilitat institucional.

La magnitud de la crisi va reflectir-se en els mitjans emprats per les diverses administracions en el mateix moment que esclatà el problema: prop d'un miler de funcionaris (entre bombers, policies, serveis d'emergències, psicòlegs, serveis socials...) van ser mobilitzats per atendre el gairebé miler i mig de damnificats per l'esfondrament.

El 3% del suflé català. L'accident al Carmel va generar una de les tensions polítiques més greus d'aquesta legislatura. Enmig del primer ple extraordinari sobre la crisi del Carmel, el president de la Generalitat, Pasqual Maragall, va deixar caure la frase ja famosa de "vostès tenen un problema que es diu 3%", dirigida al líder d'CiU. El president recollia la mateixa idea de l'editorial d'un diari barcelonès del mateix dia, on s'insinuava que l'anterior govern català cobrava comissions amb aquest percentatge per l'adjudicació de l'obra pública a Catalunya. Aquest estirabot va estar a punt de trencar els delicats equilibris de la ponència que negociava la redacció de l'Estatut a Catalunya i va provocar una esquerda profunda entre el president i el primer partit de l'oposició. Però no només això, l'acusació va servir també al PP per reforçar la seva estratègia política d'acusar la comissió d'investigació parlamentària de farsa per "tapar-se les vergonyes", com va dir en el seu moment el dirigent dels populars catalans, Josep Piqué.

L'oficina antifrau, la torna. Sigui com sigui, el fantasma del cobrament de comissions irregulars en la contractació d'obra pública catalana va aterrar

en l'opinió ciutadana. En aquest context, el projecte de la creació d'una oficina antifrau, enterrada en els acords del Tinell, va tornar a sortir a la llum per mà d'ERC, aprofitant que el soroll de la crisi reduïa al mínim la capacitat d'oposició del PSC al projecte. Actualment, la llei que ha de crear aquest nou organisme de fiscalització de la gestió pública es troba en fase de ponència parlamentària.

En els plens extraordinaris també es van aprovar altres mesures com a conseqüència de la crisi del Carmel, com la de la creació de l'Institut Geològic de Catalunya, l'elaboració d'una nova llei de l'obra pública –que es troba en procés de redacció– i una iniciativa on s'insta a la prohibició de donacions anònimes als partits polítics.

Però el fet és que el cost polític per a l'executiu català, a més del desgast que pogués significar, va ser prou baix. Encara que l'oposició va demanar la dimissió del conseller de Política Territorial, Joaquim Nadal, com a màxim responsable de l'obra pública catalana, només van cessar dos càrrecs de perfil més aviat tècnic de la Conselleria. Tot i no tenir responsabilitat directa en l'afet, sí que tenien relació amb la tramitació del projecte i la supervisió de les obres. Així, el conseller Nadal va acceptar la dimissió –“amb tot el dolor” perquè considerava que pagaven “justos per pecadors”– del director general de Ports i Transports, Jordi Julià, i del president de GISA (l'empresa pública de la Generalitat responsable de les obres d'infraestructures), Ramon Serra. Des de la Conselleria s'acusava els gestors del govern anterior de ser els responsables del projecte que es va esfondrar al Carmel. Les acusacions es dirigien especialment contra Felip Puig, exconseller de Política Territorial, tot i que algunes de les modificacions del traçat de la línia de metro en obres es van fer en temps del govern actual. Això sí, com a conseqüència de l'afet del Carmel, durant un temps, mentre va durar la resolució de la crisi, Joaquim Nadal va deixar les seves funcions de portaveu del Govern. Al cap d'un any, tanmateix, el conseller ja fa temps que ha recuperat aquestes funcions.

Enric Rimbau

La sinia

F. Marc Álvaro

Sort en tenim

Volia parlar de la llum de final de gener, que és un anunci d'esperança. La dita sobre l'augment de les hores de sol ja ho diu tot: “Per Sant Antoni, un pas de dimoni.” Volia parlar del paisatge, dels poetes i de l'olor de l'aire que anuncia que la primavera també ha d'arribar, altra volta. Però no puc fer-ho. Em volia posar l'íric de debò, però em resulta del tot impossible. Em costa posar-me tendre en aquestes circumstàncies, vostès ja em perdonaran.

He anat al metge i li he dit: “No sé què tinc.” M'ha receptat pastilles de valeriana i que vigili a l'hora d'escriure articles, no fos cas que la fiscalia s'enamori de mi. En sortir de la consulta, m'he trobat un amic que portava el diari *El País* sota el braç, un rotatiu que ara es dedica a donar lliçons de periodisme però que calla sobre allò que cada dia vomiten els mitjans de l'activa ultradreta. El meu amic m'ha dit que els catalans hem de facilitar un acord sobre l'Estatut perquè “ara es tracta de no fer fracassar Zapatero, perquè si ell cau, vindrà el PP i ja veuràs”. El meu amic és progressista (tan com el diari que llegeix cada dia) i està convençut que “mai no tindrem una oportunitat com ara”. També m'ha dit, mirant-me fixament, que “no és moment de rauxes infantils, a veure si els de la ceba ho espatllareu tot, que aquesta democràcia ha costat molts esforços de molta gent”. M'he quedat una mica atabalat i el natural sentiment de culpa català ha fet un forat més a la meva castigada ànima.

El ministre de Defensa, José Bono.

Tinc la sort de tenir amics com aquests. Ara ja sé que la culpa de tot el que està passant la tenim els catalans. Alguns catalans. Dec haver somiat que entraven en escena els militars partidaris del cop de timó, els magistrats que confonen un idioma amb un ball regional, els bisbes que enyoren el nacionalcatolicisme, els empresaris que posen sota sospita les empreses catalanes i els periodistes que s'inventen diàriament una Catalunya totalitària on els escolars denunciïn els seus professors si no parlen català. Somio massa i no tinc la pau d'esperit del meu amic progressista que m'avisa dels perills que ens amenacen “si la dreta tornés a manar a Espanya”. Ai las!

Si la dreta tornés a manar? El ministre Bono és de dreta o d'esquerra? El vicepresident Solbes és de dreta o d'esquerra? Són preguntes ben interessants mentre anem esperant el carnaval, que ja va venint. De màscares per celebrar-lo, n'hi haurà per donar i per vendre, fins i tot en trobarem d'altres èpoques. “La nostra democràcia està molt ben assentada, no ho dubtis”, diu el meu amic. “Però tampoc cal provocar”, afegeix. Sort tenim de tants progressistes i del fet que governin. Però jo em conformaria de consolidar el cens de demòcrates. Dels demòcrates de debò, vull dir.